

**БАЙГАЛЬ ОРЧИН, АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН САЙД, ХЭНТИЙ АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН
ХАМТАРСАН ТУШААЛ, ЗАХИРАМЖ**

2022 оны 11 дүгээр сарын 3-ны өдөр
Дугаар А/492/А/557

Чингис хот

АГААРЫН ЧАНАРЫГ САЙЖРУУЛАХ БҮС ТОГТООХ, БҮСЭД МӨРДӨХ ЖУРАМ БАТЛАХ ТУХАЙ

Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 24.2 дахь хэсэг, Монгол Улсын Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хуулийн 66 дүгээр зүйлийн 66.1, Агаарын тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1, 15.4 дэх хэсгийг тус тус үндэслэн ТУШААХ нь:

1.Хэнтий аймгийн Чингис хотын "Агаарын чанарыг сайжруулах бүс"-ийг 1 дүгээр, бүсэд мөрдөх журмыг 2 дугаар хавсралтаар тус тус баталсугай.

2.Энэхүү хамтарсан тушаал, захирамжийг хэрэгжүүлэхэд нэгдсэн удирдлагаар хангаж ажиллахыг Байгаль орчин, аялал жуулчлалын яамны Хүрээлэн буй орчин, байгалийн нөөцийн удирдлагын газар /А.Энхбат/, журмын хэрэгжилтийг зохион байгуулж, үр дүнг тайлагнаж ажиллахыг Хэнтий аймгийн Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газар /Б.Дархантөр/, Мэргэжлийн хяналтын газар /Б.Сүнгээ/, Ус, цаг уур, орчны шинжилгээний төв /Б.Хэрлэнчимэг/, Хэрлэн сумын Засаг дарга /М.Шүрэнцэцэг/-д тус тус даалгасугай.

3.Агаарын чанарыг сайжруулах бүс тогтоосон талаар хэвлэл мэдээллийн хэрэгслээр олон нийтэд зарлан мэдээлэхийг Байгаль орчин, аялал жуулчлалын яамны Хэвлэл мэдээллийн алба /Ц.Үүрцайх/, Хэнтий аймгийн Засаг даргын Тамгын газрын Төрийн захиргааны удирдлагын хэлтэс /Ж.Гантулга/-г тус тус үүрэг болгосугай.

**БАЙГАЛЬ ОРЧИН, АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН САЙД Б.БАТ-ЭРДЭНЭ
ХЭНТИЙ АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГА Ц.ЧОГСОМЖАВ**

Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайд,
Аймгийн Засаг даргын хамтарсан
2022 оны 11 дүгээр сарын 3-ны өдрийн
А/492/А/557 дугаар тушаал,
захирамжийн 1 дүгээр хавсралт

ЧИНГИС ХОТЫН АГААРЫН ЧАНАРЫГ САЙЖРУУЛАХ БҮС

Агаарын чанарыг сайжруулах бүс	Бүсэд хамрагдах газрын байршил, багууд	Айл өрх	Аж ахуйн нэгж байгууллага
1-р бүс	1,2,3,4,5 дугаар багийн тодорхой хэсэг буюу төв орчмын айл өрх, аж ахуйн нэгж, байгууллага	2037	195
2-р бүс	1,2,3,4,5, 6 дугаар багийн тодорхой хэсэг буюу зах орчмын гэр хорооллын айл өрх, аж ахуйн нэгж, байгууллага	3372	111
Нийт		5409	306

Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайд,
Аймгийн Засаг даргын хамтарсан
2022 оны 11 дүгээр сарын 3-ны өдрийн
А/492/А/557 дугаар тушаал,
захирамжийн 2 дугаар хавсралт

ЧИНГИС ХОТЫН АГААРЫН ЧАНАРЫГ САЙЖРУУЛАХ БҮСЭД МӨРДӨХ ЖУРАМ

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

1.1 Энэхүү журмын зорилго нь Чингис хотын агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд мөрдөх дэглэм, хэрэгжүүлэх арга хэмжээний хүрээг тогтоож, хэрэгжилтийг зохион байгуулахтай холбогдсон харилцааг зохицуулахад оршино.

1.2 Энэхүү журмыг Хэнтий аймгийн Чингис хотын агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд ажиллаж, амьдарч байгаа иргэн, хуулийн этгээд дагаж мөрдөнө.

Хоёр. Иргэн, аж ахуйн нэгж байгууллагын эрх, үүрэг

Чингис хотын агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд ажиллаж, амьдарч буй иргэн, аж ахуйн нэгж байгууллага Агаарын тухай хуулийн 9 дүгээр зүйлд зааснаас гадна дараах эрх, үүргийг хэрэгжүүлнэ. Үүнд:

2.1 Агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд үйл ажиллагаа явуулж байгаа иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагууд нь агаар бохирдуулагч аливаа эх үүсвэр ашиглаж үйлдвэрлэл, үйлчилгээ эрхлэхдээ Ус цаг уур, орчны шинжилгээний төвөөр дүгнэлт гаргуулан Хэрлэн сумын Засаг даргаас зөвшөөрөл авах;

2.2 Агаарын бохирдлын сөрөг нөлөөллөөс эрүүл мэндээ хамгаалах зорилгоор дотоод орчны агаарын чанараа сайжруулах арга хэмжээ авч хэрэгжүүлэх;

2.3 Агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд аймаг, сумаас зохион байгуулж буй сургалт, сурталчилгааны ажилд идэвхтэй оролцох;

2.4 Агаарын чанарын талаарх мэдээлэл болон агаар орчны бохирдлыг бууруулах зорилгоор мэргэжлийн байгууллагаас арга зүйн туслалцаа, зөвлөгөө авах;

2.5 Агаарын чанарт сөргөөр нөлөөлж байгаа аж ахуйн нэгж, байгууллагын үйл ажиллагааны талаар Мэргэжлийн хяналтын газар, Сумын Засаг даргын тамгын газарт үнэн зөв мэдээлэх;

2.6 Үйлдвэрлэл, үйлчилгээ эрхэлж байгаа иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллага халаалтын зууханд хаягдал дугуй, ашигласан масло, хуванцар хог, нийлэг уут гэх мэт зориулалтын бус түлш шатаахгүй байх;

2.7 Агаарын чанарыг сайжруулах 1-р бүсэд 15кВт-аас дээш хүчин чадалтай агаар бохирдуулах эх үүсвэр шинээр байгуулахгүй байх, 2-р бүсэд агаар бохирдуулах эх үүсвэр ашиглаж үйлдвэрлэл, үйлчилгээ эрхлэхдээ сумын Засаг даргаас зөвшөөрөл авах;

2.8 Уурын болон усан халаалтын зуух хэрэглэдэг аж ахуйн нэгж байгууллагууд үнс, нурам ачиж тээвэрлэхдээ тоосжилт дарах /чийгшүүлэх/ арга хэмжээ авах;

2.9 Агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд 101 кВт-с дээш халаалтын зуух ашиглан үйлдвэрлэл, үйлчилгээ эрхэлдэг аж ахуйн нэгж, байгууллагууд технологийн шинэчлэл

хийж сайжруулах, шаталтыг бүрэн явуулах, бохирдлыг бууруулах зорилгоор /тортог баригч шүүлтүүр, утаа сарниулагч суурилуулах, зуухны янданг боломжит хамгийн өндөр хэмжээнд хүртэл өндөрлөх г.м/ тоноглох;

2.10. Агаарын чанарыг чанарыг сайжруулах 2-р бүсэд орших гэр хорооллын айл өрхүүд нэгдсэн халаалтын системд үе шаттай холбогдох;

2.11. “Тэрбум мод” үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд хамаарах иргэн 5-аас доошгүй, аж ахуйн нэгж байгууллагууд 10-аас доошгүй мод бутыг өөрийн эзэмшил, өмчлөлийн талбайд тарьж, ногоон байгууламжийг нэмэгдүүлэх арга хэмжээ авах;

2.12. Агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд орших айл өрхүүд хог хаягдлыг эх үүсвэр дээр нь ангилан ялгаж хэвших;

2.13. Гэр хорооллын айл өрхүүд ариун цэврийн байгууламжаа нүхэн жорлон, угаадасны нүх, техникийн шаардлага MNS 5924:2015 стандартад нийцүүлэх;

2.14. Айл өрх, аж ахуйн нэгж байгууллагууд өдөр шөнийн 2 тарифт тоолуур суурилуулах, шөнийн цагаар түүхий нүүрс түлэхээс татгалзаж, цахилгаан халаагуур болон бусад дэвшилтэд технологи бүхий бүтээгдэхүүн (Гэр, байшин барилгын дулаан алдагдлыг багасгах, сайжруулсан зуух, түлш, сэргээгдэх эрчим хүч, хийн түлш гэх мэт)-ийг хэрэглээндээ үе шаттайгаар нэвтрүүлэх;

Гурав. Төрийн байгууллагын чиг үүрэг

3.1. Хэнтий аймгийн Хэрлэн сумын Засаг дарга энэхүү журмын хэрэгжилтийг хариуцан зохион байгуулна.

3.2. Мэргэжлийн хяналтын газар, Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газар агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд мөрдөх журмын хэрэгжилтэд хяналт тавина.

3.3. Ус, цаг уур, орчны шинжилгээний газар агаарын чанарын хяналт шинжилгээг тасралтгүй явуулж, олон нийтийг агаарын чанарын мэдээллээр хангана.

3.4. Хотын тохижилт, үйлчилгээний газар гэр хорооллын айл өрхийн ангилан ялгасан үнс, ахуйн хог хаягдлыг гарагийн хуваарийн дагуу ангилж тээвэрлэнэ.

3.5. Түүхий нүүрсний хэрэглээг үе шаттай бууруулах, эрчим хүчний хэмнэлттэй байгалийн хий болон цахилгаан халаалтыг өргөнөөр нэвтрүүлэхийг сурталчлан таниулах, сургалт сурталчилгаа хийх;

3.6. Багийн Засаг дарга нар агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд орших айл өрх болон үйлдвэрлэл үйлчилгээ эрхэлж байгаа аж ахуйн нэгж, байгууллагын бүртгэлийг гаргаж, дүн мэдээг жил бүрийн 12 дугаар сарын 20-ны дотор аймгийн Ус, цаг уур орчны шинжилгээний төвд хүргүүлнэ.

3.7. Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газар “Агаарын тухай хууль тогтоомж, агаарын бохирдлыг бууруулах чиглэлээр баримталж буй төрийн бодлого, шийдвэр”-ийн хүрээнд иргэн аж ахуйн нэгж байгууллагуудыг мэргэжил арга зүйн удирдлагаар хангаж ажиллана.

3.8. Өвлийн улиралд бага насны хүүхэд, жирэмсэн эхчүүд, өндөр настнуудад дотоод орчны агаарыг бохирдлоос үүдэлтэй өвчлөлөөс эрүүл мэндээ хамгаалах, урьдчилан сэргийлэх, зөв дадал, хэрэглээг хэвшүүлэхэд чиглэсэн сургалт, сурталчилгааг, Эрүүл мэндийн газар, Мэргэжлийн хяналтын газар, Сумын Засаг даргын Тамгын газар хамтран зохион байгуулна.

3.9.Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газар, Мэргэжлийн хяналтын газартай хамтран холбогдох байгууллагуудаас мэдээ тайланг нэгтгэн 5 дугаар сарын 20-ны дотор Аймгийн Засаг даргын тамгын газарт тайлагнана.

Дөрөв. Хяналт, хариуцлага

4.1.Энэхүү журмын хэрэгжилтэд Хэнтий аймгийн Мэргэжлийн хяналтын газар болон эрх бүхий албан тушаалтан, сум, багийн Засаг дарга, хэсгийн ахлагч нар хяналт тавина.

4.2.Энэхүү журмыг зөрчсөн хүн, хуулийн этгээдэд Зөрчлийн тухай хуулийн дагуу хариуцлага тооцно.

-oOo-

